

αύτή, που δὲν είναι τίποτα περισσότερο τίποτα λιγότερο περὶ μιὰ πλάνη, υποστηρίχτηκε ἀπὸ τὸ Lindner κι ἄλλους παιδιχωγούς. Όπει τὸ ζήτημα σὰ νὰ καταντάῃ πιὸ γενικό, ἀφοῦ ἀφορᾷ δῆμονάκα διὰ τὴν προστάσην του. Μὰ καὶ οἱ ἀπίδρασες τοῦ ἔξωτερικοῦ κόσμου, δηλαδὴ οἱ κλιματικές, ἀτμοσφαιρικές καὶ λοιπὲς ἀπίδρασες (θερμότητα, δυγκωσία, κρύο, κατοικία, τροφή, ἀσκολία) ποὺ είναι ἡ πρώτη ἀφορμὴ τῆς διαφορᾶς τῆς ἀνάπτυξης καὶ τῆς ἴδιοσυγχρασίας στὰ διάφορα ἔθνη, οὐσιαστικά καὶ καθαυτὸ στὸ κορμὸ ἐπενεγρούνται καὶ μὲ μέσο τοῦ κορμοῦ στὴν ψυχήν. Όπει, δὲν δὲ συμπεριλαβαίνουμε μέσα στὸν κύκλο τῆς ἀγωγῆς τὴν ἀρμονικὴ ἀνάπτυξη κι ἀκόμητη περιθαλψη τοῦ κορμοῦ, ἐξὸν ποὺ προκαλοῦμε τὸν πρόωρο θάνατο τοῦ ἀτόμου, παραβλάφτουμε καὶ τὴν πνεματική του ἀκμὴν ἀνάπτυξη καὶ πρόσδο. Μὰ μήπως σὰ δὲ φροντίζουμε γιὰ τὸ σῶμα δὲ γινόμαστε ἀφορμὴ νὰ παθαίνουν πολλὲς βλάβες, τὰ αἰσθητήρια μας δργανα, τὰ πρῶτα, πὸ σπουδαῖα καὶ μονάχα μέσα, ποὺ μὲ αὐτὰ δημιουργίεται καὶ κρατύνεται δ πνεματικὸς βίος, δηλαδὴ ποὺ μ' αὐτὰ παράγονται στὴν ψυχὴ τὰ αἰσθήματα, γεννιοῦνται οἱ παράστασες, σκηναστίζουνται οἱ συλλογισμοὶ καὶ κρίσεις, ἀναπτύσσονται δὲς τὴν ψυχὴν τὸν πολλοὺς καὶ λόγιας νὰ είναι δοσο μπορεῖ πιὸ καλὸς ὑγιεινολόγος καὶ φυσιολόγος;

Δὲν περάσανε λίγα χρόνια ἀρότου πολλὰ πολιτισμένα κράτη προσπαθήσανε καὶ πετύχανε μὲ τὴν σκολική τους ἀγωγὴ τὴν ἀρμονικὴ ἀνάπτυξη ψυχῆς καὶ κορμοῦ. Οἱ σκολικοὶ κῆποι, ή Σουηδικὴ γυμναστικὴ ποὺ στηρίζεται ἀπάνω στὴ φυσιολογία, οἱ συχνοὶ περίπατοι, οἱ λουτρῶνες, τὸ λογικὸ μοτρασματῶν ὡρῶν τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀνάπτυξης, τὸ κολύμπι, τὸ κουπί, η χειροτεχνικὴ ἐνασκόληση, οἱ συχνές ἀποθεραπευτικὲς ἀσκησεῖς, τὰ ἐπιστημονικῶτατα καρμαρένα θρανία, η θεραπεικὴ τροφή, τὰ συχνὰ διαλείμματα, τὸ παιχνίδι, η ταχτικὴ ἐπίβλεψη τοῦ γιατροῦ, τὰ τεχνικὰ μαθήματα σ' εὐρὺ κύκλῳ καὶ τέσσοι ἄλλοι εὐεργετικοὶ παράγοντες. Οἱ στερεὸ βαθειὰ μελέτη ἀρότου θρονιαστήκανε μέσα στοὺς κανονισμοὺς καὶ στὰ προγράμματα τῶν σκολειῶν, μποδίσανε τὴν πορεία πρὸς τὸ μαρκσισμό, δημο πιὸ πρῶτα ὀδηγοῦσσες η παραμέληση τῆς ἀγωγῆς τοῦ κορμοῦ, καὶ βάλλει γερά τὰ θεμέλια τῆς καλλιτέρεψης τοῦ εἶδους.

Ἐμεῖς καὶ σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα τὶ κάναμε.

MIX. I. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

οἱ πολλὲς ἔκατεστάδες τῶν στίχων στοὺς περστεροὺς ἀπὸ τοὺς Λόγους τοῦ «Δωδεκάλογου» νομίζω πῶς δὲν είναι πιὰ ποιητικὴ πλατυρρημοσύνη, μὰ—δὲς μοῦ συχωρεθεῖ ἡ ἔκφραση—κάπως ἀκαλαστητη πεζολογικὴ περισσολογία, ἀντικαλλιτεχνικὸς πλατυασμός. Κι αὐτοῦ θελεῖ ίσια ίσια μιὰ μεγαλύτερη καλλιτεχνικὴ πειθαρχία, μιὰ πιότερη αὐστηράδα, μιὰ ἀνώτερη ίκανότητα ἔδιαιλεγμοῦ κ' ἐνα κάτιο τρόπο πορεία πρὸς τὸ μαρκσισμό, δημο πιὸ πρῶτα ὀδηγοῦσσες η παραμέληση τῆς ἀγωγῆς τοῦ κορμοῦ, καὶ βάλλει γερά τὰ θεμέλια τῆς καλλιτέρεψης τοῦ εἶδους.

Τὸ ζέρω πῶς δὲν η κριτικὴ αὐτὴ προσπάθεια εἶχε τὴν πρόθεση νὰ δικιολογεῖ μαζί μὲ τὰ δικά μου καὶ τὰ παραστρατίσματα τῶν ἄλλων κ' ίσως καὶ τοῦ κ. Π. Φλ., & θέλει νὰ προσέχει λίγο περστέρε ποτὲ νόημα τοῦ καθετικοῦ ποὺ διαβάζει, θάβλεπε πῶς κάπιο παρόμιο γλύστρημα καὶ τάσσο πρὸς τὸ εὔκολο αὐτοσκέδιο παραμίλημα χαραχτήρισα (κι ὅχι ἀποκήρυξα) καὶ στοὺς στίχους μου ποὺ μοῦ θυμίζει.

Τὸ ζέρω πῶς δὲν η κριτικὴ αὐτὴ προσπάθεια εἶχε τὴν πρόθεση νὰ δικιολογεῖ μαζί μὲ τὰ δικά μου καὶ τὰ παραστρατίσματα τῶν ἄλλων κ' ίσως καὶ τοῦ κ. Π. Φλ. Κ' η δικιολογία δὲν εἶναι τέσσο δύσκολη. Κ' ἐγὼ δὲδιος, & θέλω νὰ βαστάω κάπιο αὐτοσκέδιο δύσι γιὰ τὴν αἰσθητικὴ δικιολογία τῶν γλυστρημάτων δλων μας, δὲν μπορῶ

Ο “ΝΟΥΜΑΣ”,
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ελλάδα καὶ τὴν Ερύτη δρ. 10

Γιὰ τὸ έκτασικό δρ. χρ. 12 εἰς

Πὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τελιμηνεῖς (δρ. τὴν τριμήνα) συντρομές.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητής δὲ στελλεὶ μπροστὰ τὴν συντρομή του.

20 λεφτά τὸ φύλλο λεφτά 20

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμᾶ πουλιοῦνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμὴ.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιόσκια (Σύνταγμα, Όμόνοια Εθν. Τράπεζα Υπ. Οικονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδρομού (Άκαδημία), Βουλή, Σταθμὸς Υπόγειου Σιδερόδρομου Όμόνοια), στὸ κιόσκι Γιαννοπούλου (Χαυτεῖα), στὰ βιβλιοπωλεῖα Εστίας Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλή).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτορεῖα τῶν Εφημερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουσῆ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ιδέες, θεωρίες καὶ λαός — Ο Σεβαστοπόλειος ἀγώνας. — Φοιτητὲς καὶ δημοτική. — Ο σηκωμὸς τῆς Αρβανιτιᾶς. — Οι χαμοθεοί.

ΜΕΓΑΛΗ κίνηση γύρω διὰ διάφορες ιδέες τὸν τελευταῖο καιρὸ μᾶς ἀναταράζει. Σ' δλους τοὺς κλάδους τῆς κοινωνικῆς μας ζωῆς μπορεῖ νὰ ιδῇ κανεὶς ἓνα ἀναχόλασμα καὶ μὰ προσπάθεια γι' ἀλλαγὴ. Ετοι δημως δεύτερα καὶ ἀνοργάνωτη πού βρέθηκε η κοινωνία μας, δὲ φρίσκει στέρεο δρόμο να πατήση μὰ ταλανίζεται δῶθε κεῖθε ἀπὸ θεωρίες καὶ γνῶμες ποὺ ξεχειδίσανε ἀπὸ παντοῦ.

Στὴν πολιτικὴ ξεδυτρώδανε φιζοσπαστικά, δινορθωτικά καὶ δαΐκα κόμματα, ποὺ τὸ καθένα τους κλίνει μέσα κχλιών ειδῶν διτίθετα στοιχεῖα κ' ετοι γίνεται διδύνατο καὶ μάταιον γελούμενη συνεργασία τους. Τὸ φιζοσπαστικὸ κόμμα έχει καὶ διστούς καὶ δοσιαλιστές, τὸ δινορθωτικὸ έχει πολλοὺς πολιτικοὺς τῆς μικροσυναλλαγῆς καὶ τοῦ κοζαμπασιδηού, καὶ τὸ δαΐκὸ έχει μέσα του στοιχεῖα καθε δλο παρὰ δαΐκα: μεγαλοτραπεζίτες, μεγαλοπολιτικούς, μεγαλοαστοίς καὶ διάφορα δλλα δαΐκα τειμπούρια.

Ολη αὐτὴ τὴν ἀνακατοσύρα τὴν ηρενεὶ ἀμφοτιά τοῦ λαοῦ τοῦ περισσότερου, ποὺ δὲν έχει

περὶ νέμαι σύμφωνος μὲ τὸν καθένα στὴν ιστορικὴ τους δικιολογία. Ας μὴ κριθομαστε πίσω ἀπὸ τὸ δάχτυλο μας. Οπως κ' η κοινωνικὴ μας δικριθμιση, καὶ τὰ γράμματά μας είναι ἀκόμα στὰ πρῶτα τους βήματα. Πρέπει νὰ τὸ νιόσσωμε! Μὰ σύνωρα πρέπει νὰ νόσουμε πῶς καθε πρόσδο δὲν είναι στὴν ιστορικὴ δικιολογία τῆς ἀδυναμίας μας, ἀλλὰ στὸ πάσκιμων νὰ τὴ γνωρίσουμε σὲ δλ τὸ πλάτος καὶ τὸ βάθος της. Σιατί μόνο ἀπὸ τέτοιο γνωρισμὸ θὰ πηγασει καὶ μὰ καθαρότερη ἀντίληψη τῆς τέχνης καὶ μὰ προσπάθεια γι' ἀνώτερα καὶ ζωητανότερα ποιητικὰ ίδιανικά. Τούτα δὲ θὰ τὰ πλάσουμε βέβαιως μόνοι μας τόσο, δσο θὰ μὰς τὰ δόσει η δρμὴ ποὺ θάχει τὸ γύρο μας γιὰ νάνυψωθεῖ μὰ πάλε πρώτη ἀπάτηση γιὰ τὸν τεχνίτη θὰ μένει πάντα η αύστηρότητα στὸν έαυτό του, η εἰλικρίνεια, καὶ δ σεβασμὸς στὴν τέχνη. Κ' εἴτε πατριώτες, εἴτε σοσιαλιστής είναι δ ποιητής πρέπει νὰ μὴν ξεχνᾶ τὴ σημασία τῆς ἐκφραστικῆς ἀρτιότητας, τὴν ἀξία τῆς μορφῆς καὶ τοῦ ρυθμοῦ, τὴν ζωητική της τέχνης καὶ μὰ προσπάθεια γιὰ τὴν αἰσθητικὴ δικιολογία τῶν γλυστρημάτων δλων μας, δὲν μπορῶ

καμιά σταθερή γνώση για τὰ κοινωνικά του συδέροντα, καὶ παρασέρνεται ἀπὸ τίς ἀεροθεωρίες καὶ τίς ἀεροκουβέντες κάθε τοῦ ἐκμεταλλεύτην. Ο στρατός τοῦ ἐκμεταλλεύτη τὸν πνεματικὸν τοῦ κατάγνητα καὶ τὸν σκούντην δὲ ψεύτικον ἐπανάστασην, γιὰ νὰ φέληται τοῦ λόγου του. Η πολιτικὴ τῆς πλουτοκρατικῆς δηλαγρίας τοὺς γλείφει δάνη ψωρόσκυλο πετάντας του κανένα κόκκαλο, γιὰ νὰ τονέ φέρῃ στὰ θολὰ νερά της καὶ νὰ τονέ πνιξῃ μιὰ καὶ καλὴ. Κι διὰδικτος δὲν χαζὸς διδωπος πλανεμένος δὲ πολυσύγχαστο δρόμο, γυρίζει ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ κι ἀκούῃ δῆλους γύρω του καὶ μονάχα δὲ σκύδη μέδα του ν' ἀκούῃ τὸν ἀστό του, νὰ νοιώσῃ τὴν δύναμην του καὶ νὰ διαλέξῃ ἀτός του τὸ δρόμο ποὺ πρέπει νάκολουθήθη.

*

ΤΗΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗΝ Κεριανὴ διαβάστηκε στὸ Πανεπιστήμιο ἀπὸ τὸ Μιστριώτη ή κρίση τοῦ φετενοῦ Σεβαστοπούλειου ἄγνων γιὰ τὴν «κακλιέργεια καὶ τὴν ἔξιψωση τῆς καθαρεύουσας». Τὸ νὰ λέηται ἀνοησίες κι ἀσυναρτησίες ἡ γερο Μιστριώτης δὲν εἶναι κακόλου παραβένο πράμα. Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ἔφενται μονάχα εἴναι ποὺ μέτερα ἀπὸ τὸ σεις ἔθνικές συφορές, βούσκουνται ἀθέρωποι ποὺ τὸν πωούς γουνε τὰ λεγόμενα καὶ τοὺς θεμάτιζουν. Τόσο βαθειὰ λοιπὸν ἔχει προχωρέσει τὸ πνεματικὸν σαράνι στὴ φυλὴ μας; Εὔτυχῶς ποὺ οἱ θεματάδες του αὐτοῦ εἶναι ἀπὸ τοὺς πεδιγεροφαρμολῆδες τοῦ κλασσικοῦ μας τόπου, Κανελλιόδηδες, Καλαποδάκηδες, Μαυρομιχάληδες καὶ τέτοιοι. Ὁλοι ὅσοι ζετινέζουν ἀπὸ πάνω τους τὴν μούρη τοῦ προγονισμοῦ, ἀκούνε τὶς φωνὲς τοῦ Μιστριώτη, καὶ ἔκεφρόζουνται ἀπὸ τὰ γέλοια.

*

ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ τὶς προάλλες στὴν ἔθνική μας γιορτὴ ἀκούστηκε ἡ δημοτικὴ γλώσσα ἐπίσημα σὲ προσώπηση ἀπὸ τοὺς φοιτητές μας στὸ στεράνωμα τῆς στήλης τοῦ Ἱεροῦ Λόχου στὸ Πολύγωνο. Τὸ γενναῖται παιδιά τῆς «Φοιτητικῆς Συντροφιάς» τὸ καταφέραντα κι αὐτό. Κάθε χρόνο ἵστα μὲ τῷρα ἀκούγονταν τοὺς τίτλους τοῦ πατριωτισμοῦ, ἀκούνε τὶς φωνὲς τοῦ Μιστριώτη, καὶ ἔκεφρόζουνται ἀπὸ τὰ γέλοια.

«Οπως καὶ νὰ είναι, τὸ σημαντικὸν βῆμα ποὺ γίνεται φέτος ἔδειξε πὼς ἡ νιστὴ μας ἔρχεται καρωνιασμένη μὲ τὴν Ηστὴ καὶ τὴν Παλληκαριὰ, νὰ σπάσῃ τὸ πέρα τοῦ Δασκαλισμοῦ, ποὺ ρούρηται σταλίκ σταλίκ τὸ αἷμα μας ἀκατὸ γρόνια τῷρα. Κ' ἔτσι τὴν ἴδια μέρα σὲ νὰ γιορτάστηκε ἡ ἀπολύτωση τοῦ Γένους, ἀπὸ τοὺς δύο μεγάλους Τύραννους : τὸν Τούρκο καὶ τὸ Δάτταλο.

Η ΑΡΒΑΝΙΤΙΑ σηκώθηκε ζητῶντας νὰ ξετινάξῃ τὴν Τούρκην σκλαβιά. Δὲν ζέρουμε γιὰ τὴν ὥρα ἀνὴν ἡ Τουρκία δὲ μπορέσῃ νὰ σύνσῃ τὴν ἐπαναστατικὴ φλόγα καὶ νὰ χτυπήσῃ τὸ κίνημα. Μὰ κι ἀνὴν τὸ κέρητον δὲ δὲ δὲ διερίσῃ τίποτα, γιατὶ σὲ λίγο πάλι δὲ σηκωθῆται παλληκαρίοις λαὸς γυρεύοντας τὴν λευτεριά του, μὲ δύναμη καὶ θάρρος περισσότερο. Εἶναι ντροπή γιὰ τὴν Εύρωπη, γιὰ τὶς ἰδέες ποὺ κυριαρχοῦνται στὴν Εύρωπη, εἶναι ντροπή στὸν αἰώνα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς κοινωνικῆς λευτεριάς, νὰ δυνατεύουνται κάπου ἀπὸ τὰ μάτια τῆς τέτοιοι δυνατοὶ μὲ ἀτυχοὶ λαοὶ, μὲ τέτοιους δισπλαγχνούς τρόπους. Τοὺς πατήσαντε τὸν ἔθνισμό, τοὺς πατήσαντε τὴν γλώσσα, τοὺς πατήσαντε τὴν θορησκεία. Μὰ ἡδητὴ δὲν εἶναι ὥρα νὰ ἐλπίσουνται στὴν ἐνωμένη δύναμη τους, καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ νὰ τραβήξουνται προστάτες γιὰ τὴν συλετική τους ἀποκατάσταση. Η Ρωμιοσύνη δὲν ἔχει παρὰ ἀμετέρες συμπάντεις νὰ δειξῃ στὸν τέτοιον οἰρδὸν ἄγρων τῶν ἀδερφῶν τῆς.

*

ΟΙ ΔΥΟ ἀσχηγοὶ τῶν προσωπικῶν κομμάτων ποὺ φύγαντε τὴν Ἑλλάδα, οἱ Θεοτόκης κι ἡ Ράλλης, συφωνήσαντε λέσι νὰ συμπράξουνται στὶς ἐκλογὲς τῆς Ἐθνοσυνέλεψης, κι ἔτσι νὰ βγάλουνται δικῆς τους πλειονοψιαὶ καὶ νὰ κάμουνται δὲ τοὺς συφέρει.

Νά! τὸ σημεῖο ποὺ μπορεῖ κανεῖς νὰ ζυγιάσῃ τὰ πρωτικὰ κόμματα. Οἱ δυὸς ὄγκτοι, μελικὶ καταλάβινα πώς κιντυνεύει ἡ ἔξουσία νὰ μείνῃ γιὰ πάντα χριμένη ἀπὸ τὰ ἄγια χέρια τους, ἐνωθήκανται καὶ πάντα νὰ δουλέψουνται μαζὶ γιὰ τὰ συρέοντά τους. *Αν εἴτανε δύως ἀσχηγοὶ σὲ κόμματα μὲ ἀρχές, ἡ τέτοια ἀνήθικη ἔνωση δὲ μποροῦσε ποτὲ νὰ γίνῃ; Μὰ οἱ Ρωμιοὶ δὲν πείρουνται χαμπεράνι ἀπὸ τέτοια. Τασάντα τὸ δρόμο τους λατρεύουνται τοὺς χαμοφεύοντες καὶ προσκυνῶνται τὸ ρουτότει.

*

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (μὲ εἰκόνες τοῦ κ. Ν. Λύτρα).

—Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (μὲ εἰκόνες τῆς Καστρίας Λασκαρίδη).

Τυπώθηκε στὴν Λόντρα, δὲ διαλεκτὸν χαρτὶ καὶ εἶναι καλλιτεχνικὰ δεμένον.

Πουλιέται στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Εστίας» δρ. 3,50

αἰσθητικὰ κύττη ἡ ἴδεια κατέται καὶ τὴν ἀρμόδιο καλλιτεχνικὴ ἐκφραστὴ τῆς καὶ σ' αὐτὸν εἶναι, θερρῶ, ἡ μεγαλύτερη ἀποκλειστικότητα καὶ μονομέρεια τῆς «στοιαλίστικης» κριτικῆς προσταθείσας, ποὺ ἀφοῦ τὸ φέρει δὲ λόγιος θὲ; εἰπωθεῖ καὶ τούτῳ ἀκόμη στὸν κ. Π. Φλ., πὼς δὲ σκοπός της δὲν εἶναι νὰ ζαναφέρει στὸν Ἰστο δρόμο τους τὶς ἀποπλανημένες Μούσες, δηπως τὴν είρωνέται, μὰ νὰ πετὲ μόνο κι αὐτὴ τὴν γνώμη της μέτα στὶς πολλές ποὺ λέγονται γιὰ τὴν πνεματικὴ μας κίνηση. Θέντα: βέβαιως χαρά της δὲν προσεχτεῖ ἀπὸ κάπιον, δηπου μπορεῖ νὰ λέει κατεῖ σχετικὰ σωστό. Πλέο δὲ φέρεις: τὴν Ἀλήθεια τὸ δέρει πρώτη ἡ ἴδια, δηπως τὸ δέρει καὶ πόσο ἀπλερητικὴ ἔχει τὸ δύναμη τους δὲν μπορεῖ νὰ βγεῖ κανένας μὲ κανένα τέτων. Καὶ τώρα δὲ τὴν ἔφτανε ἀνὴν τὴν γνωρίσται ἀπὸ τὸν κ. Π. Φλ. πὼς καὶ τούτη ἡ πλατύτερη ἀντίθετη τῆς ποιητῆς τοῦ «Δωδεκάλογου», μὰ σύνωρχη νὰ δύνονται νὰ βοηθήσει, δεστω καὶ σὲ μικρό, στὸ νὰ νοηθεῖ ποὺ εἶναι ἡ μεγάλη ἀξία τῶν φωτινῶν σημείων τους. Κ' ἔγω γεικαὶ ὁ πρώτος ποὺ λυπάμαι γιατὶ ἀπὸ ἐλλειψη περιστερῶν στοιχείων ἀναγκάστηκα νὰ περιοριστῶ σ' ἔνα μικρὸ μονάχο μέρος τοῦ ἔργου τοῦ ποιητὴ κι ἔτσι νὰ μὲ μπορέσω νὰ χύσω φῶς περιστέρω στὴν θετικότερη ὄψη μιᾶς προσωπικότητας, ποὺ δηλὶ μόνο τὴν τιμῶ γιὰ τὴ μεγαλη σημασία τοῦ ποιητικοῦ ἔργου καὶ τῆς γενικῆς δράσης της, ἀλλὰ καὶ ἀτομικὰ δὲν ἔχω περὰ μόνο λόγους σεβασμοῦ κι ἀγάπης, δηπως χρωστεῖ νάχει καθένας μας σ' ἐκείνους ποὺ αὐτὴν τὴν βρίσκει, πὼς ἔκεινο ποὺ θαρρεῖ γι' ἀντιποιητικὸ κι ἀντικαλλιτεχνικὸ στὸ ἔργο του, εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἀντίληψη τῆς τέχνης, πὼς τέλος ἡ

ποιητικὴ βαρβίτη τα τοῦ «Δωδεκάλογου» εἶναι ἵση ἡ ἀνώτερη ἀπὸ τὴν «Χτέλιωτη πρασπάζεια» τῶν «Ἐλεύθερων πολιορκημένων». Κι αὐτὸς μοὺ φαίεται πὼς εἶναι κι ἡ σκοτὸς τῆς κριτικῆς, τὸ νὰ βοηθᾶται δῆλο. στὸ νὰ νοθεύονται καλύτερα τὰ πνεματικὰ δημητιουργήματα. Κι δοσ γιὰ τὴν πρόχειρη καὶ βιαστικὴ δική μου κριτικὴ δοκιμή, ποὺ δὲ τὴν Αρρεδίτη καὶ γενικῆς τὴν καταφρονεμένα δὲ μᾶς ξεχύδει. Καί τοι τοὺς ἐπιθέτες, τὶ σπίθες βράζουν τὰ μάτια τους! Τέτοια μάννα δὲν τὰ ξεχνάεις εἶναι λατρεύοντας τὸν κόμμα της Χρήσης, δὲν τὰ καπνούσισια τῆς, ποὺ πρέπει νὰ είναι φαρμακωμένες σὲ φέρεις τους, δὲν τὰ κατεῖνα τὰ δροσίζει, τὰ ηρέψει, τὰ μεγαλώνει.

ΦΥΛΛΑΔΕΣ

ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ*

Γ'

Η ΚΑΛΗ ΜΑΣ Η ΜΑΝΝΑ

«Ἄστροιμε παρέξω, κατὰ τὴν θάλασσα, ἀς ταθοῦμε πάνω σ' αὐτὸν τὰραχμένο τὸ βαπτοράκι ποὺ μαζεύει ταξιδιώτες γιὰ τὰ νησιά. Ἀφινε τοὺς ταξιδιώτες κι ὅς μαζεύουνται. Γετερα ποὺς σεριανίζουμε ἀν προφάσειμε. Κοίταξε τώρα διλγυρά σου. Κοίταξε, κι ἀν μπορής μήν ἀπορέσῃς, πῶς γίνεται νάχη τέτοια Κόλαση τόση μεριά! Εέρεις σὰν τι μοῦ φαίνεται κι δοξασμένη αὐτὴ ἡ «Ἐπιτάλοσος»; Σὲν εἶδος ἐφάψυχη δικριτοῦ ποὺς ἔχεις ρεῖσλι στὶς ἀγκάλες τῶν παιδιῶν τῆς καὶ τῶν ψυχοπαιδιῶν τῆς, ποὺ γέρασε στὴν κακορριζική, καὶ πάλι: στὸ μέτωπό της λάμπει: μιὰ χάρη, ἡ ἀναπνοή της—αὐτὴ τ' ἀγέρι ποὺ μᾶς χαδεύει—ἔχει μιὰ γλύκα καὶ δροσάκι, ποὺ στέκεσαι καὶ φωτίζεις: γίνεται μαθής αὐτὴ Τούρκος! Πέτρες καὶ σκορπιούς γεμίζει τὸ δρόμος της γιὰ νὰ τὴν τραμάξῃ, κι αὐτὴ περγάδει καὶ στρώνει λουλούδια σὲ κάνε τὴν πάτημα. Πηγάδια τῆς ζηνούς νὰ πέσῃ μέσα καὶ νὰ πνιγῇ, μᾶς κι ἀν πέσῃ, βραζίνεις πάλι: ἀπὸ τὰ νερά σὲ τὴν Αρρεδίτη καὶ γεμίζεις: χάρη τὸν κόσμο. «Οἶστη στολίζει, τὴν χαδεύει, τὴν κανανιύνει τὴν κακιά της χρήση: ώς καὶ τὰ κυπροφύτευσια τῆς, ποὺ πρέπει νὰ είναι φαρμακωμένες σὲ φέρεις τους, δὲν κατεῖνα τὰ δροσίζεις, τὰ μεγαλώνεις.

Γλιτστράεις δὲ τὴν χάρη ἀπὸ τὸ τούρκικα χέρια σὲ Νεράϊδα, κι δικο χαλαρώνεις, ἀνεσταίνει, ξινωτανεύει. Ός κι ἐμάς τὰ καταφρονεμένα δὲ μᾶς ξεχύδει. Καί τοι τοὺς ἐπιθέτες, τὶ σπίθες βράζουν τὰ μάτια τους! Τέτοια μάννα δὲν τὰ ξεχνάεις εἶναι λατρεύοντα τὰ παιδιά της. Τέ φαλεις τὰ αἷλα τους. Ήδη μᾶς εύρησε οι Ρωμιοί. Γλώσσα, γούστα, ξυπνίδα, ρωμαϊκά δλαχ. «Οπου μποροῦσε νὰ βέλλῃ τ' ἀγγιο της χρήση, μᾶς βάστ